

Belg en toch Vlaming

Toon Vandevelde
Hoger Instituut voor Wijsbegeerte
KULeuven

Tertio nr. 405 van 14 november 2007

In *Tertio* van 31 oktober 2007 wordt onder de titel 'Belg uit opportunisme en Vlamingenafkeer' verslag uitgebracht van een Vlaamse landdag, waar linkse flaminganten hun gal hebben uitgespuwd over Vlamingen die niet zonder meer instemmen met het einde van België. B-plus, de vakbondspetitie 'Red de solidariteit', de Paviagroep die opkomt voor een federale kieskring, ze worden allemaal op één hoop gegooid door de journalist van dienst en door de 'linkse flaminganten' Rondas en Maddens. Vooral de Paviagroep wordt geviserd. Ik ben zelf lid van de Paviagroep en wil graag enkele misverstanden recht zetten.

De belangrijkste misvatting is dat het voorstel van een federale kieskring een restauratie van het 'Belgique de papa' inhoudt, een terugkeer naar het oude unitaire België. Een federale kieskring is echter verenigbaar met veel en met weinig België. De meeste leden van onze groep van academici zijn zowel voorstanders van het behoud van alle redelijke vormen van nationale solidariteit als van een verregaande autonomie van de gewesten en gemeenschappen. De deelgebieden moeten de kans krijgen om een eigen beleid te ontwikkelen en moeten daarvoor ook worden geresponsabiliseerd. Onze idee is echter dat zolang er een Belgisch politiek niveau bestaat ook de voorwaarden moeten worden gecreëerd om die instituties goed te laten werken. Er is in ons land geen gemeenschappelijke taal, er zijn geen nationale politieke partijen meer en er is geen ééngemaakte publieke opinie. Willen we het federale politieke niveau toch laten functioneren, dan hebben we politici nodig die bereid zijn om vanuit hun overtuigingen als Vlaming of Franssprekende een opvatting van het algemeen belang te verdedigen die opgaat voor het geheel van België. Nu wordt die rol uitsluitend vervuld door politici die de ambitie hebben om ooit eerste minister te worden en zo zijn er maar heel weinig. Ons voorstel probeert iets meer van dit soort politici te verkrijgen. De uiterst moeizame regeringsvorming die we nu meemaken illustreert onze analyse. Als Vlaamse en Franstalige politici hun beleid enkel voor de eigen taalgroep moeten verdedigen, dan is het voor hen electoraal lonend om extreme posities in te nemen, die achteraf tot extreem moeilijke regeringsonderhandelingen leiden.

Hebben we het Belgisch niveau nog wel nodig in een Europa met alsmaar meer bevoegdheden? Wie het einde van België wil, wil zeker geen instituties creëren die België beter zouden doen werken. Maar is dat wel zo verstandig? Stel dat België in twee of drie stukken wordt gesplitst. Dan moet er nog altijd met Brussel en Wallonië worden onderhandeld over de geluidsnormen rond Zaventem, over de grenzen van die onafhankelijke staten, over de rechten van de Vlaamse minderheid in Brussel en van de Franstalige minderheid in Vlaanderen. Er moet dan met andere woorden worden onderhandeld over precies dezelfde zaken als nu, en met precies dezelfde mensen. Het

enige verschil is dat die mensen dan buitenlanders zijn geworden. Ik zie de voordelen van zo'n scenario niet in.

Het voorstel van onze Paviagroep laat toe om een voor alle partijen eerbaar compromis te vinden over de splitsing van BHV. De meeste leden van onze groep zijn voorstander van een strikte toepassing van het territorialiteitsbeginsel binnen een leefbare federale staat. Vooral voor de Franssprekende leden van de groep is daarvoor behoorlijk wat moed nodig. Rondas zou dit moeten weten uit zijn Klara-interviews met Philippe Van Parijs. Dat wij Belg zijn uit Vlamingenafkeer is in deze context loze kretologie. Dat wij Belg zijn uit opportunisme is ronduit beledigend. Eén van de weinige privileges die academici nog genieten in ons land is precies onze vrijheid van denken en schrijven.

Zoals de meeste Pavialede ben ik zelf een koele minnaar van België. Het lot heeft Vlamingen en Franssprekenden op een heel kleine ruimte bijeengezet en daaraan valt niet te ontsnappen. We zijn door de geografie tot samenleven verplicht. Het belang van de discussie over België is echter veel ruimer. Europa kampt immers met een gelijkaardige moeilijkheid. Sommige problemen kunnen alleen maar efficiënt worden aangepakt op Europees vlak, maar er is geen gemeenschappelijke taal, noch een ééngemaakte publieke opinie. De vraag is dan hoe men politieke instituties kan ontwerpen die politici stimuleren om vanuit hun nationale achtergrond een visie te ontwikkelen over het Europese belang. België is hier een laboratorium voor Europa. Rondas en journalist Van Neygen vinden dit een uitdrukking van misplaatste morele superioriteit vanwege linksen die in Vlaanderen zelfs geen stemmen meer halen. De meest ranzige passage in dit verband is die waarin het Franstalige belgicisme wordt voorgesteld als een respectabele politiek van zelfverdediging. De suggestie is duidelijk: Vlamingen die om pragmatische of intrinsieke redenen weigeren mee te gaan in de separatistische hetze zijn watjes die hun eigen volk in de steek laten. Ik wil hier ook duidelijk over zijn: als politiek niets anders is dan de rauwe verdediging van het meest kortzichtige eigenbelang, dan beklaag ik het lot van gehandicapten, chronisch zieken en allochtone werklozen in het onafhankelijke Vlaanderen waarnaar deze linkse flaminganten hunkeren.